

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ศักยภาพในการลงทุนเพิ่มสำหรับธุรกิจท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคกลางในการเป็นสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยศึกษาใน 7 จังหวัด คือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี สมุทรปราการ นครปฐม สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม ประกอบด้วยธุรกิจโรงแรม ร้านอาหาร ทำเรือ และธุรกิจท่องเที่ยว โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ระเบียบวิธีวิจัย

ส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นการเก็บแบบสอบถามกับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่ท่องเที่ยว ในเขตพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี สมุทรปราการ นครปฐม สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ประชากร (Population) คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่ใช้หรือเคยใช้บริการท่องเที่ยวในพื้นที่ภาคกลาง 7 จังหวัด โดยเป็นการท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวทั้งทางบกและโดยการล่องเรือ หรือเป็นการท่องเที่ยวต่อเนื่องในเขตกลุ่มจังหวัดดังกล่าว ทั้งนี้นักท่องเที่ยวต้องสามารถสื่อสารเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษได้

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่ใช้หรือเคยใช้บริการท่องเที่ยวกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรการหาขนาดตัวอย่างในกรณีไม่ทราบจำนวนประชากรของทาโร ยามานะ (Taro Yamane, 1996) ผู้วิจัยกำหนดสัดส่วนของประชากรที่สนใจศึกษาเท่ากับ 50% กำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% และค่าความคลาดเคลื่อนกำหนดที่ 5% ได้ขนาดตัวอย่าง 385 คน และจะเพิ่มจำนวนตัวอย่างอีก 15 คน เพื่อให้รวมขนาดตัวอย่างทั้งหมดเป็น 400 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

1. วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota sampling) โดยโควตาตามประเภทนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างชาติที่สื่อสารภาษาอังกฤษได้ กลุ่มละ 200 คน โดยในการเก็บแบบสอบถามผู้วิจัยจะแบ่งออกเป็น 7 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มท่องเที่ยวในพระนครศรีอยุธยา (2) กลุ่มท่องเที่ยวในปทุมธานี (3) กลุ่มท่องเที่ยวในนนทบุรี (4) กลุ่มท่องเที่ยวในสมุทรปราการ (5) กลุ่มท่องเที่ยวในนครปฐม (6) กลุ่มท่องเที่ยวในสมุทรสาคร และ (7) กลุ่มท่องเที่ยวในสมุทรสงคราม

2. วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยเจาะจงไปที่บริเวณทำเรือ เช่น วัดที่อยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา วัดพระสมุทรเจดีย์ วัดอโศการาม วัดพระศรีสรรเพชญ์ วัดปรมัยวาทนัญเชิง วัดใหญ่ชัยมงคล วัดไชยวัฒนาราม วัดไผ่ล้อม วัดโคกขาม บริเวณนิคมอุตสาหกรรม แหล่งท่องเที่ยวเลียบบริเวณแม่น้ำเจ้าพระยาและธุรกิจท่องเที่ยวที่อยู่บริเวณเลียบบริเวณแม่น้ำเจ้าพระยา เช่น โรงแรม ร้านอาหาร ภัตตาคาร ธุรกิจเรือท่องเที่ยว และเรือโดยสาร ตลอดจนเจาะจงช่วงระยะเวลาในการท่องเที่ยวทั้งตอนกลางวัน และตอนกลางคืน

3. วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) จากนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างชาติที่สื่อภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษได้ ที่ใช้หรือเคยใช้บริการท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง ตามขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 โดยกลุ่มตัวอย่างเต็มใจตอบแบบสอบถามจนครบจำนวน 400 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ

1.1 ความคาดหวังต่อการท่องเที่ยวภาคกลางประกอบด้วย (1) ผลลัพธ์การท่องเที่ยว (2) ราคา (3) ช่องทางการจัดจำหน่าย (4) การส่งเสริมการตลาด (5) บุคลากร (6) กระบวนการในการให้บริการ (7) คุณภาพในการให้บริการ

1.2 การรับรู้ต่อการท่องเที่ยวภาคกลางประกอบด้วย (1) ผลลัพธ์การท่องเที่ยว (2) ราคา (3) ช่องทางการจัดจำหน่าย (4) การส่งเสริมการตลาด (5) บุคลากร (6) กระบวนการในการให้บริการ (7) คุณภาพในการให้บริการ

1.3 การจูงใจ ประกอบด้วย ปัจจัยหลัก และปัจจัยดึง

1.4 ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สัญชาติ ถิ่นที่อยู่

2. ตัวแปรตาม ประกอบด้วยพฤติกรรมการท่องเที่ยวภาคกลาง แนวโน้มพฤติกรรมการท่องเที่ยวภาคกลาง และแนวทางการลงทุนเพิ่มสำหรับธุรกิจท่องเที่ยวเขตภาคกลาง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาถึงความคาดหวังและการรับรู้ต่อการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคกลาง ปัจจัยจูงใจประกอบด้วย พฤติกรรมและแนวโน้มการท่องเที่ยวในเขตภาคกลาง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วยค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ชุด ได้แก่ 1) แบบสอบถามภาษาไทยสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย 2) แบบสอบถามภาษาอังกฤษสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ รูปแบบของแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้ (1) ข้อมูลส่วนบุคคล (2) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี สมุทรปราการ นครปฐม สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม

ในที่นี้จะอธิบายโดยยึดตามกรอบความคิดในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 11 ตอน ดังนี้ 1) ข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว 2) ความคาดหวังต่อการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคกลาง 3) การรับรู้ต่อการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคกลาง 4) ระดับความสนใจในผลลัพธ์การท่องเที่ยว 5) พฤติกรรมจากปัจจัยผลักดัน 6) พฤติกรรมจากปัจจัยดึงดูด 7) สาเหตุการมาท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคกลาง 8) ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการมีศักยภาพการลงทุนเพิ่มของผู้ประกอบการ 9) ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อสิ่งที่สมควรได้รับการปรับปรุงการของผู้ประกอบการ 10) ความคิดเห็นที่นักท่องเที่ยว

ศักยภาพในการลงทุนเพิ่มสำหรับธุรกิจท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคกลาง ในการเป็นสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

คิดว่าผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวในการลงทุนเพิ่ม 11) ประเมินการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคกลางในการเป็นสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเปรียบเทียบกับสิ่งที่คาดหวัง มีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีจำนวน 15 ข้อย่อย โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาค (Interval Scale) มี 5 ระดับ โดยกำหนดระดับคะแนนดังนี้

ระดับ คะแนน 5 หมายถึง พึงพอใจอย่างยิ่ง / สนใจมากที่สุด / สำคัญมากที่สุด / เกินกว่าที่คาดหวังมาก

ระดับ คะแนน 4 หมายถึง พึงพอใจ / สนใจมาก / สำคัญมาก / เกินกว่าที่คาดหวัง

ระดับ คะแนน 3 หมายถึง เฉยๆ / สนใจปานกลาง / สำคัญ / เท่าที่คาดหวัง

ระดับ คะแนน 2 หมายถึง ไม่พึงพอใจ / สนใจน้อย / สำคัญน้อย / ต่ำกว่าที่คาดหวังไว้มาก

ระดับ คะแนน 1 หมายถึง ไม่พึงพอใจอย่างยิ่ง / ไม่สนใจเลย / ไม่มีความสำคัญเลย / ต่ำกว่าที่คาดหวังไว้มากที่สุด

ระดับการให้คะแนนเฉลี่ยในแต่ละระดับชั้น ใช้สูตรการคำนวณช่วงกว้างของชั้นดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2558)

$$\text{ความกว้าง} = \frac{\text{พิสัย}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$= \frac{5-1}{5}$$

= 0.8 (เริ่มจากชั้นต่ำสุด) จากนั้นจะนำมาหารระดับคะแนนเฉลี่ย โดยกำหนดความหมายดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย และการแปลความหมาย

4.21 -5.00 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังในระดับมากกว่าที่คาดหวังเอาไว้มาก/ความคุ้มค่าในระดับคุ้มค่าอย่างมาก / ความพึงพอใจในระดับพอใจอย่างมาก

3.41 - 4.20 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังในระดับมากกว่าที่คาดหวังเอาไว้ / ความคุ้มค่าในระดับคุ้มค่า / ความพึงพอใจในระดับพอใจ

2.61 - 3.40 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังในระดับปานกลาง / ความคุ้มค่าในระดับปานกลาง / ความพึงพอใจในระดับปานกลาง

1.81- 2.60 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังในระดับต่ำกว่าที่คาดหวังเอาไว้ ความคุ้มค่าในระดับไม่คุ้มค่า / ความพึงพอใจในระดับไม่พอใจ

1.00 - 1.80 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคาดหวังในระดับต่ำกว่าที่คาดหวังเอาไว้มาก / ความคุ้มค่าในระดับไม่คุ้มค่าเลย / ความพึงพอใจในระดับไม่พอใจอย่างมาก

ศักยภาพในการลงทุนเพิ่มสำหรับธุรกิจท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคกลาง ในการเป็นสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ส่วนที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (Focus Group) หรือสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กับผู้ประกอบกิจการธุรกิจโรงแรม ที่พัก ร้านอาหาร ท่าเรือ ชายของที่ระลึ การขนส่ง และการประกอบการอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวในเขตพระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ นครปฐม สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม และเจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งกลุ่มตามจังหวัดกลุ่มละประมาณ 3-4 คน และผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยแบบสัมภาษณ์ที่ได้มีการวางแผนการสัมภาษณ์ล่วงหน้าแล้วอย่างเป็นระบบ ในการสัมภาษณ์จะกำหนดโครงสร้างการสัมภาษณ์อันเป็นประเด็นสำคัญในแต่ละหัวข้อไว้เป็นการล่วงหน้า เพื่อให้การสัมภาษณ์ได้ผลอย่างเต็มที่และใช้เวลาในการสัมภาษณ์ให้น้อยที่สุด คาดว่าไม่ควรเกิน 30 นาที โดยมีทั้งคำถามเชิงพรรณนา และคำถามเชิงวิเคราะห์หรืออธิบาย ตัวอย่างคำถามที่จำเป็น (Essential Questions) ในการสัมภาษณ์เช่น

คำถามที่ 1 ท่านมีแผนการดำเนินธุรกิจในช่วง 1 ปีข้างหน้าในด้านใดบ้าง

คำถามที่ 2 ท่านจะใช้กลยุทธ์ใดบ้างในการสร้างผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ๆ เพื่อดึงดูดใจนักท่องเที่ยว

คำถามที่ 3 ท่านคิดว่ากิจการของท่านนั้นควรได้รับการปรับปรุงในจุดใดอีกบ้าง ทำไมถึงเป็นเช่นนั้น

คำถามที่ 4 ท่านจะสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวอย่างไรบ้าง เมื่อจะเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

คำถามที่ 5 ท่านจะส่งเสริม รักษา ปกป้อง สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของท่านอย่างไรบ้าง

ในระหว่างที่ทำการสัมภาษณ์จะขออนุญาตบันทึกเสียง หรือภาพ หรือทั้งเสียงและภาพ เพื่อเป็นหลักฐานสำหรับงานวิจัย และเพื่อใช้ในการวิเคราะห์รายละเอียด หลังจากได้ข้อมูลมาแล้ว ผู้วิจัยจะทำการจัดระเบียบข้อมูลทางกายภาพด้วยการถอดเทปเป็นเอกสารผลการสัมภาษณ์ และเก็บรักษาข้อมูลไว้ในคอมพิวเตอร์ ตลอดจนบรรณาธิกรณ จัดระเบียบเนื้อหา แสดงข้อมูลจากการจัดกลุ่มตามประเด็นหลักและประเด็นย่อย เปรียบเทียบข้อมูลจากแต่ละตัวอย่าง เชื่อมโยงแนวคิดที่สัมพันธ์กันให้มีความหมาย และสรุปตีความด้วยการบรรยายผลทั้งที่เป็นรูปธรรมและที่เป็นนามธรรมในที่สุด (ชาย โพธิ์สิตา, 2553)

ขั้นตอนที่ 2 การจัดทำแนวทางการพัฒนาและแนวทางการลงทุนเพิ่มในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภาคกลาง 8 จังหวัดเพื่อการเป็นสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สำหรับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยนำผลที่ได้ในขั้นตอนที่ 1 จากการวิจัยเชิงปริมาณ และสัมภาษณ์ในขั้นตอนที่ 2 จากการวิจัยเชิงคุณภาพ

ศักยภาพในการลงทุนเพิ่มสำหรับธุรกิจท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคกลาง ในการเป็นสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน